

Årsmelding
Nordland eldreråd 2020

Forord

Nordland eldreråd driver virksomheten sin i henhold til gjeldene lovverk i Kommunelovens § 5-12, samt reglement vedtatt av fylkestinget i FT-sak 140/2019. Reglementet slår fast at eldrerådet hvert år skal utarbeide årsmelding som skal legges frem for fylkestinget.

Årsmelding for 2020 gir informasjon om aktiviteten til Nordland eldreråd gjennom 2020. Et år som ble preget av nedstengingen av samfunnet på grunn av korona-viruset - på godt og vondt.

Foto: Karianne Olaisen

Fem dager før Opplæringskonferansen skulle holdes ble samfunnet stengt ned. Konferansen hadde blitt avlyst en uke tidligere, da mange i målgruppen var i risikogruppen. I stedet ble det digital Opplæringskonferanse over fire dager i mai. Det ble digitalt møte for eldrerådet i april og juni. Høsten så lovende ut og vi klarte å ha et fysisk møte i oktober. I november ble det igjen digitalt møte.

Eldre er en gruppe som er sterk berørt av koronapandemien. Mange eldre har blitt isolert og har ikke kunnet ha kontakt med barn og barnebarn. Nordland eldreråd sendte derfor ut en oppfordring om å holde kontakt med ensomme eldre på telefon.

Kanskje kan vi likevel finne positive ting med nedstengningen av samfunnet. Alle medlemmene i eldrerådet har blitt godt til å bruke sosiale plattformer som Skype og Teams. Mange eldrerådsmedlemmer rundt om fikk opplæring i dette forut for den digitale opplæringskonferansen. Nå som vaksinen mot Covid er godkjent vil vi mer enn noensinne sette pris på ting vi har tatt for gitt tidlignere, som en klem og det å kunne bevege seg fritt i det offentlige rom.

Som det fremgår av årsmeldingen, har vi behandlet en rekke saker. Det er ikke alltid de største saker som er vanskeligst å løse, og vi må beklagelse melde at vi heller ikke i 2020 klarte å få til en løsning med holdeplass (av- og påstigning) for fjernbusser ved Nordlandssykehuset. Vi gir oss ikke, og vil også i 2021 arbeide for en tilfredsstillende løsning.

Positivt er det også at fylkestinget vedtok rutiner for medvirkning i 2020. Rutinene består av 13 punkter som har som formål å gi medvirkningsrådene bedre påvirkning i fylkeskommunale saker. Mange av punktene har vært praktisert i flere år, mens noen er nye. Det er uansett svært positivt å få dette skriftlig og dette styrker eldrerådets mulighet for medvirkning. Spesielt viktig har det vært at vi nå får mulighet til å gi kommentarer før fylkesrådet avgir sin innstilling. Ett av våre krav – å få mulighet til å tale til Fylkestinget - ble det ikke gitt anledning til i de nye rutinene. Dette er en sak som er sendt Eldreombudet for å få en oversikt hvorledes dette praktiseres i andre fylkeskommuner.

Eldrerådet hadde som målsetting å møte flest mulig kommunale eldreråd i 2020. På grunn av Covid 19 ble dette ikke gjennomført, men vi håper at siste halvdel av 2021 vil gjøre dette mulig.

Som eldrerådets leder vil jeg takke vår administrasjon for godt samarbeid og vel utført arbeid også i 2020

Bjørn Helge Hansen
leder

Sammensetning fra oktober 2019

Medlemmer	Varamedlemmer i nummerert rekkefølge
Bjørn Helge Hansen, Sandnessjøen, leder	Grete Bang, Brønnøysund, fast møtende varamedlem
Mai-Helen Walsnes, Sortland, nestleder	Leif Edvardsen, Sømna, 2. varamedlem
Wiggo Nilsen, Bodø, medlem	Aasa Storlien, Brønnøysund, 3. varamedlem
May Jakobsen, Vestvågøy, medlem	Kjell Inge Mentzen, Ballangen, 4. varamedlem
Agnete Tjærandsen, Bodø, medlem	Terje Agnar Halland, Nesna, 5. varamedlem
Sametingets eldreråd	
Ingolf Kvandahl, Ballangen, medlem Sametingets eldreråd	Betty Kappfjell, Grane, varamedlem Sametingets eldreråd
Fylkestingets representanter	
Tone Nordstrand, Vestvågøy, Senterpartiet	Dagfinn Arntsen, Kristelig Folkeparti
Joakim Sennesvik, Bodø, Høyre	Arne Ivar Mikalsen, Hadsel, Venstre
Simon Johnsen Vestvågøy, Arbeiderpartiet	Aase Refsnes, Steigen, Sosialistisk Venstreparti

Ressurser og økonomi

Eldrerådet har fast rådgiver tilknyttet fylkestingets kontor i Nordland fylkeskommune.

Eldrerådets budsjett for 2020 var på kr 1.913.000. Av dette utgjør tilskuddsordningen *Den kulturelle spaserstokken* (DKSS) kr 1.500.000.

Rutiner for medvirkning

Fylkestinget vedtok *Rutiner for medvirkning* i FT-sak 089/2020. Rutinene består av 13 punkter som skal bidra til at medvirkningsrådene i fylkeskommunen får bedre mulighet til å påvirke fylkeskommunens politikk. Mange av punktene i rutinene har vært praktisert i flere år, men ikke skriftliggjort noen steder. Noen av punktene er nye, og skal sikre tidlig medvirkning i fylkestingssaker. Helt konkret er det lagt til et punkt i saksmalen til fylkestingssakene hvor det må redegjøres for hvordan medvirkning er ivaretatt i saksforberedende arbeid.

Nordland eldreråd er svært fornøyd med at rutinene er på plass, og at man blir involvert i saker på et langt tidligere stadium. Dette gir langt større mulighet for å bli hørt. Eldrerådet beklager likevel at man ikke har fått mulighet til å tale i fylkestinget.

Virksomhet og resultater 2019

Møter

Nordland eldreråd har avholdt fem møter. Møtene holdes ca. halvannen til to uker før hvert fylkesting. Tre av møtene har vært digitale. Det er behandlet 111 saker fordelt på 48 fylkestingssaker og 63 egne saker. Flere aktører har gitt orienteringer og innspill på møtene:

- Anita Larsen, fylkesøkonomisjef. Økonomiseksjonen, Nordland fylkeskommune,
- Eilif Nordahl, fylkesadvokat.
- Marita Lystad Bjerke, Fylkesmannen. *Leve hele livet*,
- Ole-Martin Axelsen, rådgiver på Plan- og miljøseksjonen, Nordland fylkeskommune *Aldersvennlige boliger i distriktene*
- Bodø eldreråd. Felles møte om bussholdeplass ved Nordlandssykehuset
- Stine Mari Dybdal, Pasientreiser. Pasienttransport.
- Hanne Østerdal, seniorrådgiver Samfunnsavdelingen, Nordland fylkeskommune. Innspill til FT-sak om utenforskap
- Dag Bastholm, seniorrådgiver Samfunnsavdelingen, Nordland fylkeskommune. Plan som verktøy
- Bente Lund Jacobsen, eldreombud.
- Torbjørn Trane Jensen, rådgiver Samfunnsavdelingen, Nordland fylkeskommune. Høringen Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn – Distriktnæringsutvalget

I tillegg har fylkesordfører, Kari Anne Bøkestad Andreassen vært innom på flere møter.

Det nye eldreombudet, Bente Lund Jacobsen, tilbrakte en hel dag med eldrerådet på møtet i oktober. I tillegg til å si litt om eget arbeid ble hun presentert for saker som kommunale eldreråd hadde spilt inn.

Eldreombud Bente Lund Jacobsen

I forkant av hvert fylkesting har leder av fylkeseldrerådet møte med fylkesordfører, gruppeledere og de andre medvirkningsorganene, hvor merknader til fylkestingssaker og vedtak i enkelte andre saker blir lagt frem. I tillegg avholdes det møte med de samme der man kan ta opp saker av mer generell karakter.

Saksliste, saker og protokoller er tilgjengelig på hjemmesiden til fylkeskommunen.

Kontakt med kommunale elderåd

Elderådet viderefører praksisen med å fordele ansvaret mellom medlemmene med å ha kontakt med kommunale elderåd i Nordland. Dette er en erkjennelse av at de kommunale elderådene er viktige samfunnsaktører og man trenger kontakten begge veier. Koronapandemien har forhindret fysiske besøk. Blant annet hadde elderådet tenkt seg til Værøy og Røst, men avlyste da smitten tok seg opp. Noen møter har det likevel blitt:

Narvik elderåd

Bodø elderåd

Vågan elderåd

Røst elderåd (på Teams)

Nordland elderåd ønsker å vite hva som skjer i kommunene og de kommunale elderådene og tar derfor jevnlig skriftlig kontakt med rådene for å få kunnskap om dette.

Høringer

Endring i trygderefusjonsforskriften (ER-sak 059/2020)

NOU 2020: 6 - Frie og hemmelig valg – Ny valglov (ER-sak 080/2020)

NOU 2020:12 Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn (ER-sak 101/2020)

Rapport fra utvalget som har sett på framtidige inntekter i bomringene (ER-sak 096/2020)

NOU 2020:12 – Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn – Distriktnæringsutvalget (ER-sak 101/2020)

Uttalelser og pressemeldinger

Om økte fergetakster (ER-sak 008/2020)

Om besøk av eldreombud Bente Lund Jakobsen

Bussholdeplass ved Nordlandssykehuset

Trygdeoppgjøret (ER-sak 068/2020)

Uvalgt av saker som har vært behandlet i 2019

Leve hele livet og Nordland fylkeskommune 004/2020, 067/2020

Økte fergetakster (ER-sak 008/2020)

Rutiner for medvirkning (ER-sak 018/2020, 055/2020, 066/2020 og 108/2020)

Bussholdeplass ved Nordlandssykehuset (ER-sak 064/2020 og 109/2020)

Koronasituasjonen for eldre (ER-sak 085/2020 og 111/2020)

Foto: Thor-Wiggo Skille

Å få bussholdeplass flyttet til hovedinngangen ved Nordlandssykehuset har vært viktig for Nordland eldreråd og en sak det har vært brukt mye tid på.

Deltakelse i utvalg og arbeidsgrupper

Brukerutvalg for Nordlandssykehuset 2020-2022

Mai-Helen Walsnes, medlem

Andreas Moan, varamedlem

Brukerutvalg for Universitetssykehuset Nord-Norge HF 2020-2022

Ingolf Kvandahl, medlem

Helgelandssykehuset 2020-2022

Einar Moen, medlem

Grete Bang, varamedlem

Sykehusapotek Nord HF 2020-2022

Mai-Helen Walsnes, varamedlem

Nordland Trafikksikkerhetsutvalg 2019-2023

Mai-Helen Walsnes, konsultativt medlem

Råd for revidering av regional plan for klima og miljø 2019-

Mai-Helen Walsnes, medlem

Konferanser og utadrettet virksomhet

Opplæringskonferansen

Opplæringskonferanse for medlemmer av råd for eldre og råd for personer med funksjonsnedsettelse skulle ha vært holdt 17. og 18. mars 2020, men ble avlyst på grunn av nedstengingen av samfunnet på grunn av koronaviruset. I stedet ble det arrangert en digital konferanse med de samme temaene 11.-14. mai. Konferansen, eller webinar, ble fordelt i fire økter på to til tre timer. Om lag 45-50 personer deltok på denne. Det ble arrangert opplæring i bruk av Skype for alle som ønsket det. Ett av temaene var vold mot utsatte grupper, et tema som eldrerådet har vedtatt å ha søkelys på i 2020. Programmet ellers er vedlagt årsmeldingen.

En spørreundersøkelse som ble sendt ut i etterkant av konferansen, som fikk gode tilbakemeldinger. Gjennomsnitt skår på spørsmål om deltakeren var fornøyd med program og innhold var 4,23, hvor fem var best. Vurdering av konferansen som helhet fikk skår på 4,38. De fleste meldte om at det gikk greit å logge inn på konferansen og at lyd og bildekvalitet var god. Om lag 1/3 fikk dessverre ikke se presentasjonene som ble vist. Presentasjonene ble gjort tilgjengelig på fylkeskommunen nettside under konferansen.

5. Gikk det greit å logge inn på konferansen?

[Flere detaljer](#)

● Ja	14
● Nei	1
● Jeg kom inn til slutt	1

7. Var kvaliteten på lyden tilfredsstillende?

[Flere detaljer](#)

● Ja	15
● Nei	0

8. Var billedkvaliteten tilfredsstillende

[Flere detaljer](#)

● Ja	14
● Nei	0

9. Fikk du se presentasjonene som ble vist?

[Flere detaljer](#)

● Alle	11
● Ingen	5
● Annet	1

Digitale medier

Nordland eldreråd har et eget område på fylkeskommunens nettsider hvor man kan finne diverse informasjon; hvem som er medlemmer, kontaktinformasjon og prioriterte tiltak. I tillegg har eldrerådet en Facebookside hvor det legges ut informasjon om hva som skjer rundt om.

Deltakelse på møter, konferanser og arrangement

Eldrerådet var meldt på flere arrangement som ble avlyst på grunn av nedstengingen av samfunnet og koronaviruset. Det har likevel blitt arrangert flere digitale konferanser.

- **Nordlandskonferansen** 14. og 15. januar 2020. Joakim Sennesvik og Tone-Lise Fische
- **Markering trafikkofrenes dag** 22. januar 2020 Mai-Helen Walsnes
- **Nettverkssamling Aldersvennlig lokalsamfunn** 4. mars 2020 i Oslo: Grete Bang, Ingolf Kvandahl (se også neste punkt)
- **Webinar Vold og tvang i helseinstitusjoner** 7. mai 2020: Mai-Helen Walsnes og Tone-Lise Fische
- **Webinar Hvordan er flyttemønsteret blant eldre i distriktene** 27. mai 2020: Bjørn Helge Hansen og Tone-Lise Fische
- **Fylkestyremøte pensjonistforbundet Nordland** 15. desember 2020: Bjørn Helge Hansen

Leve hele livet og Aldersvennlig lokalsamfunn

Grete Bang og Ingolf Kvandahl har deltatt på konferanse om Aldersvennlig lokalsamfunn. Bjørn Helge Hansen er med i prosjektet *Aldersvennlige boliger i distriktene*, som er et samarbeid mellom Distriktssenteret og Husbanken.

Det er sendt en henvendelse til kommunene hvor det oppfordres til å følge med egen kommune i fremdriften av Leve hele livet.

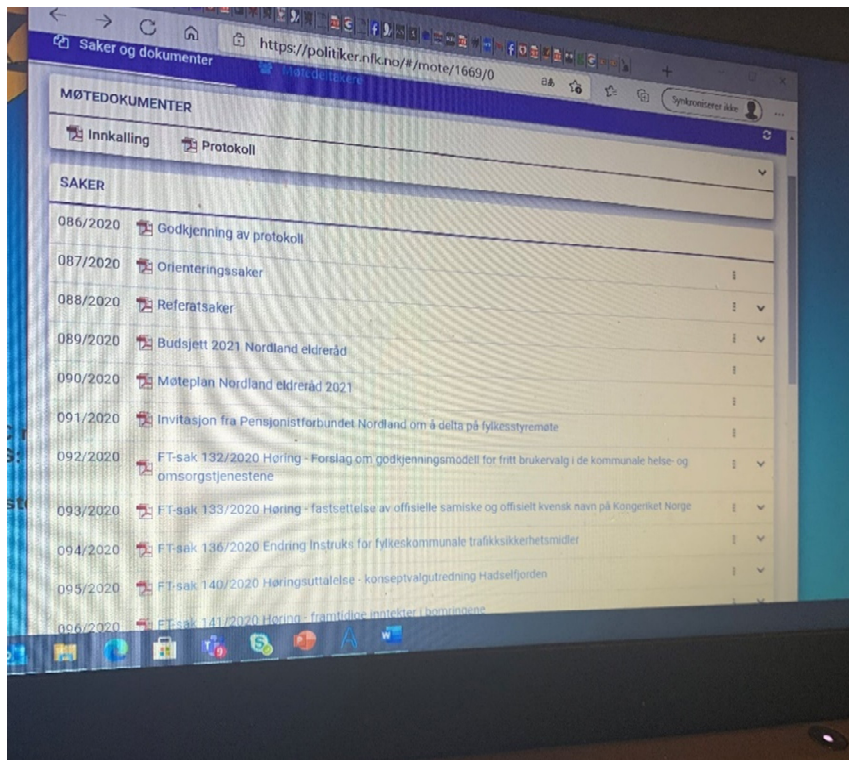
Eldrerådet har jobbet for å løfte eldrereformen *Leve hele livet* opp på den politiske dagsorden. Saken ligger nå hos fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse som vil legge frem et notat til drøfting i fylkesrådet om Nordland fylkeskommune sin rolle i reformen.

Foto: Erik Veigård

Korona og nedstenging

Koronaepidemien har selvsagt preget arbeidet i Nordland eldreråd i 2020. En del aktiviteter har blitt avlyst og noe har blitt erstattet med digitale alternativer. Det har vært et savn å ikke kunne møtes fysisk, men primæroppgaven som samarbeids- og rådgivende organ for fylkestinget i fylkeskommunale saker, er likevel ivaretatt. Faktisk har eldrerådet behandlet flere saker i 2020 enn noensinne. Eldrerådet har vært oppmerksom på at mange eldre har lidd under nedstigningen og har derfor sendt ut en skriftlig oppfordring til alle de kommunale eldrerådene, frivilligsentralene, kirkelige fellesråd og Røde Kors om å vise oppmerksomhet og huske på eldre hjemmeboende i forbindelse med nedstengingen av samfunnet på grunn av korona. I tillegg er det sendt henvendelse til de kommunale eldrerådene om hvordan kommunene har brukt et statlig aktivitetstilskudd beregnet på sårbare eldre.

Opplæringskonferanse – kommunale råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse

Program – digitale gjennomføring

Mandag 11.5.2020		
10:30-10:55	Åpning	fylkesordfører Kari-Anne Bøkestad
11:00-12:00	Hva er disse medvirkningsrådene?	Rådgiver Trine Grytøyr NFK
Tirsdag 12.5.2020		
10:00-10:55	Leve hele livet	Grete Bang – Medlem Fylkesmannens utvalg «Leve hele livet»
11:00-11:55	Universell utforming	Marcus Zweiniger – landskapsarkitekt, Bodø kommune
Onsdag 13.5.2020		
10:00-10:55	Kommunale omsorgstjenester: hjem me-tjenester, avlastning, institusjon, BPA	Kåre Hunstad, rådgiver ULOBA
11:00-11:55	Vold mot utsatte gruppe	Nina Christine Dahl Rådgiver Tromsø kommune med master om temaet.
Torsdag 14.5.2020		
10:00-10:55	Politisk arbeid. Hvordan få politikerne til å høre på dere.	Fylkestingsrepresentant Joakim Sennesvik
11:00-11:55	Oppfølging dialog mellom de kommunale rådene og NFK sine råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse. Avslutning	Rådsleder Bjørn Helge Hansen (FER) Nestleder Diana Johnsen (RPF)